

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Emila Bdžocha a JUDr. Viliama Dohňanského v trestnej veci obvinenej **JUDr. D. Z. a spol.**, pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a iné, na verejnom zasadnutí 13. októbra 2011 o sťažnosti prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 8. októbra 2011, sp. zn. Tp 83/2011, rozhodol

t a k t o :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky **s a z a m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e

Uznesením sudcu pre prípravné konanie z 8. októbra 2011, sp. zn. Tp 83/2011, v bode I. obvinená JUDr. D. Z. nebola podľa § 72 ods. 3 Tr. por. vzatá do väzby a zároveň bola prepustená zo zadržania na slobodu. V bode II. sudca pre prípravné konanie podľa § 72 ods. 3 Tr. por. vzal na vedomie späťvzatie návrhu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len prokurátor) vo vzťahu k obvinenej J. T..

Proti tomuto uzneseniu včas podal sťažnosť prokurátor (priamo do zápisnice z verejného zasadnutia), ktorú bližšie neodôvodnil.

Najvyšší súd na podklade sťažnosti prokurátora preskúmal v rozsahu § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť a konanie mu predchádzajúce a zistil, že sťažnosť prokurátora nie je dôvodná.

Na podklade uznesenia vyšetrovateľa Prezídia policajného zboru, úradu boja proti korupcii Západ zo 6. októbra 2011, sp. zn. ČVS: PPZ-120/BPK-Z-2011, bolo voči JUDr. D. Z. vznesené obvinenie pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a za prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. (v bode 1/), a v bode 2/ za prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. Týchto sa mala obvinené dopustiť na tom skutkovom základe, že

1/ dňa 25. júla 2011 v čase od 16.50 hod. do 17.58 hod. v reštaurácii hotela G. na N. v L. ako prokurátorka Okresnej prokuratúry v Leviciach, v rozpore so základnými povinnosťami prokurátora podľa § 26 ods. 1 písm. b/, písm. d/, písm. e/, písm. i/, písm. l/ zákona č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry v znení neskorších predpisov si dala sľúbiť úplatok vo výške 20 000 eur od J. T., nar. X., bytom T., H., R. T., N., bytom L., H., a R. T., nar. X., bytom S. T., ul. N., prostredníctvom sprostredkovateľky Mgr. M. V., nar. X., bytom L., O., za to, že v trestnej veci vedenej na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Leviciach pod ČVS: ORP-63/OVK-LV-2011, v ktorej vystupujú ako podozrivé osoby R. T. a R. T., z titulu svojej funkcie a postavenia ovplyvní vyšetrovanie v prospech týchto podozrivých tak, že bude trestné stíhanie zastavené, pričom za týmto účelom sa po predchádzajúcich telefonických dohovoroch opakovane stretla v reštaurácii hotela G. v L. v dňoch 25. júla 2011 v čase o 16.50 hod., kedy od J. T. prevzala bližšie nešpecifikovaný šperk S. v modrej krabíčke s priehľadným vrchom a taktiež dňa 9. augusta 2011 v čase o 17.30 hod. s M. V., J. T. a R. T. čo vyústilo k tomu, že dňa 21. augusta 2011 vo večerných hodinách v L. na O. si osobne prevzala od M. V. prvú časť úplatku vo výške 5 000 eur poskytnutú R. a R. T. a J. T..

2/ dňa 10. augusta 2011 v čase o 11.55 hod. v kancelárii č. X. nachádzajúcej sa v budove Okresnej prokuratúry v Leviciach, Š., ako prokurátorka Okresnej prokuratúry v Leviciach v rozpore so základnými povinnosťami prokurátora podľa § 26 ods. 1 písm. b/, písm. c/, písm. d/, písm. e/, písm. i/, písm. l/ zákona č. 154/2001 Z. z. o prokurátoroch a právnych čakatel'och prokuratúry v znení neskorších predpisov si vyžiadala od svojho kolegu a zároveň dozorujúceho prokurátora Mgr. R. K. dozorový spis vyšetrovacieho spisu vedeného na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Leviciach pod ČVS: ORP-378/OEK-LV-2010 vo veci obvineného Š. B., ktorý následne dňa 11. augusta

2011 v čase o 16.21 hod. v kancelárii č. X. nachádzajúcej sa v budove Okresnej prokuratúry v Leviciach, Š., predložila neoprávnenej osobe JUDr. P. P. s poskytnutím takých informácií, ktoré boli v prospech obvineného a viedli k rozhodnutiu o podmienčnom zastavení trestného stíhania v zmysle § 216 Tr. por.

Podľa § 71 ods. 1 Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

- a/ ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,
- b/ bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mať obťažovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo
- c/ bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

V súlade so stavom veci a zákonom postupoval sudca pre prípravné konanie, keď dospel k záveru, že v predmetnej veci nie je daný žiaden z prokurátorom navrhovaných dôvodov väzby.

Z obsahu predloženého procesného spisu a dokazovania, ktoré bolo v posudzovanej veci doposiaľ vykonané vyplýva, že dôvodnosť podozrenia, ktorá je materiálnou podmienkou väzby, je odôvodnená výpoveďou samotnej obvinenej JUDr. D. Z. pred sudcom pre prípravné konanie, ktorý rozhodoval o návrhu prokurátora na vzatie obvinenej do väzby, obvineného R. T. a svedkov Mgr. R. K., R. T., JUDr. P. P. a M. V..

Z tejto výpovede obvinenej JUDr. D. Z. ku skutku v bode 1/ vzneseného obvinenia vyplýva, že obvinená priebeh skutkov, pre ktoré bolo voči nej vznesené obvinenie v prítomnosti zvolenej obhajkyne v podstate opísala tak, že šperk, hoci jej bol nanútený, prevzala a doma ho dala medzi bižutériu a odvtedy u nej leží. Zároveň podotkla, že čo sa týka

úplatku neobdržala sumu 5 000 eur, ale len 4 000 eur, ktoré má uschované. Ku skutku v bode 2/ uviedla, že „...potom sa udialo to, čo sa udialo ako je uvedené v bode 2/ skutku, z ktorého som obvinená.“ Na záver svojej výpovede poznamenala, že úplatok, ktorý jej bol poskytnutý v deň jej odchodu na dovolenku vôbec nepotrebovala, nakoľko mala dopredu uhradené náklady. Obvinená svoje konanie oľutovala a uviedla, že celá vec je pre ňu nepríjemným ponaučením do ďalšieho života.

Prokurátor na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu podaný návrh na vzatie obvinenej do väzby upravil tak, že navrhované dôvody väzby zúžil len na § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por., teda na takzvanú kolúznú väzbu s tým, že obvinenej bol pozastavený výkon činnosti prokurátorky čím odpadla dôvodnosť podozrenia, že bude v trestnej činnosti pokračovať.

Najvyšší súd na podklade podanej sťažnosti po preskúmaní obsahu predloženého procesného spisu „dôkazov“ predložených prokurátorom na verejnom zasadnutí zistil, že v posudzovanej veci nie sú dané žiadne skutočnosti odôvodňujúce obavu z konania obvinenej tak, ako to predpokladá ustanovenie § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por.

Skutočnosť, že obvinená pred vyšetrovateľom odmietla vypovedať, ktorú v návrhu na vzatie do väzby uvádzal prokurátor, vzhľadom na obsah jej neskoršej výpovede pred sudcom pre prípravné konanie stratila svoje opodstatnenie. Argumentácia prokurátora, že obvinená sa má niekoľko rokov poznať s obvinenou M. V. a že všetky osoby predtým dlhšiu dobu permanentne komunikovali z dôvodu dohodnutia postupu v rámci korupčnej trestnej činnosti síce ozrejmuje predmetnú trestnú činnosť avšak sama osebe nemôže zakladať dôvod takzvanej kolúznej väzby v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia.

Prokurátor na podporu svojho návrhu na verejnom zasadnutí predložil listinné dôkazy, z ktorých poukázal najmä na čestné „prehlásenie“ svedka R. T. z 12. októbra 2011 overené na Mestskom úrade v Trnave.

Z jeho obsahu, ktorý na verejnom zasadnutí najvyšší súd oboznámil vyplýva, že svedok v ňom prehlásil, že obvinená JUDr. D. Z. mala po výsluchu pred sudcom pre prípravné konanie ovplyvňovať jeho manželku, spoluobvinenú J. T..

V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné zdôrazniť, že uvedené čestné „prehlásenie“ je síce listinným dôkazom v zmysle § 153 Tr. por., ale v posudzovanom prípade nie je takým dôkazom, na podklade ktorého možno rozhodnúť o tak závažnej otázke, akou zásah do osobnej slobody jednotlivca nepochybne je, navyše za okolností vyvolávajúcich pochybnosti o pravdivosti jeho obsahu.

Vykonaným dokazovaním bolo zatiaľ preukázané, že práve R. T. v terajšom procesnom postavení svedka bol pôvodcom myšlienky nájsť osobu, ktorá mu pomôže vo veci jeho trestného stíhania vedeného na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Leviciach pod ČVS: ORP-63-OVK-LV/2011. Na jeho podnet manželka tohto svedka, obvinená J. T. zatelefonovala obvinenej Mgr. M. V., ktorá sa s obžalovanou JUDr. D. Z. kamarátila a následne malo dôjsť k nadviazaniu kontaktu a k odovzdaniu úplatkov.

Aj keď prokurátor na verejnom zasadnutí predložil uvedené čestné prehlásenie svedka, ktorým odôvodňoval kolúznú väzbu obvinenej JUDr. D. Z., vzhľadom na jeho obsah, posúdenie objektívnosti a význam predmetu rozhodovania bol povinný zabezpečiť výsluch tohto svedka s tým, aby po zákonom poučení (a zvlášť po poučení o trestných následkoch krivej výpovede) sa podrobne vyjadril k obsahu ním napísaného čestného prehlásenia, uviedol s ním súvisiace podrobnosti a najmä vysvetlil, prečo v ňom uvádzané skutočnosti neoznámil vyšetrovateľovi bezodkladne po tom, ako sa o nich dozvedel. Prečo čestné prehlásenie vyhotovil až po štyroch dňoch potom čo sa o ním uvádzaných skutočnostiach mal dozvedieť od svojej manželky a prečo tak napokon nespravila aj jeho manželka J. T., ktorá je práceneschopná až od 10. októbra 2011 o 21:51 hod. Zároveň bolo potrebné svedka vypočuť tiež na to, aká skutočnosť vyvolala zásadný obrat v jeho zmýšľaní o dosiahnutí spravodlivosti a potrestaní obvinenej (čím odôvodnil vyhotovenie čestného prehlásenia), keď sám bol pôvodcom myšlienky pôsobiť na obvinenú, aby mu pomohla s jeho trestným stíhaním v inej veci, sám poskytol časť úplatku a prečo tak spravil deň pred verejným zasadnutím odvolacieho súdu, ktorý mal na podklade sťažnosti prokurátora rozhodnúť o väzbe obvinenej.

Obsah čestného „prehlásenia“ neoverený žiadnym iným, najmä objektívnym dôkazom nebol (napríklad záznamom z priemyselnej kamery, alebo výpoveďami nezaujatých svedkov a aj výsluchom jeho manželky J. T.), teda dôkazmi vykonanými v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku (len na tieto možno v trestnom konaní prihliadať)

a vyhotovil ho svedok, o objektívnosti ktorého zatiaľ, vzhľadom na jeho podiel na predmetnej trestnej činnosti a skutočnosť, že jeho manželka sa tiež nachádza v procesnom postavení obvinenej, možno mať vážne a odôvodnené pochybnosti.

Z týchto dôvodov podľa názoru najvyššieho súdu uvedený dôkaz sám osebe nemôže byť podkladom na posúdenie okolnosti väzby v zmysle § 71 Tr. por.

Na záver najvyšší súd považuje za potrebné zdôrazniť, že dôvodnosť obavy, z následkov ktorým sa má zabrániť väzbou obvineného v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. por. nemožno usudzovať z toho, že obvinený využije svoje právo nevypovedať, prípadne pri výsluchu sa „neprizná“ k spáchaniu činu. Obvinený nemôže byť žiadnym spôsobom donucovaný k priznaniu, teda ani hrozbou, že bude vzatý do väzby a obhajovať sa môže akýmkoľvek spôsobom, ktorý uzná za vhodný. Preto argumentácia prokurátora, že obvinená sa pred sudcom pre prípravné konanie priznala len k tomu, čo už inými vykonanými dôkazmi bolo zistené a aj táto skutočnosť odôvodňuje obavu z konania obvinenej uvedeného v §71 ods. 1 písm. b/ Tr. por. nezodpovedá zákonu.

Z uvedeného je zřejmé, že aj keď materiálna podmienka väzby (dôvodnosť podozrenia, že spáchala skutky, pre ktoré bolo voči nej vznesené obvinenie) obvinenej je splnená, žiadna z jej formálnych podmienok pre nedostatok konania obvinenej alebo ďalších konkrétnych skutočností splnená nie je.

Na záver najvyšší súd považuje za potrebné podotknúť, že zákonná úprava platná a účinná od 1. septembra 2011 síce nevyžaduje, aby prokurátor sťažnosť podanú proti uzneseniu o nevzatí do väzby odôvodnil (zákon č. 262/2011, § 189 ods. 3 Tr. por.), povaha a závažnosť posudzovanej otázky však vyžaduje, aby prokurátor uviedol argumenty, ktoré vyvracajú závery rozhodnutia o nevzatí obvineného do väzby tak, aby nadriadený súd v súlade so stavom veci a zákonom sa mohol s nimi náležite vyrovnáť pri rozhodovaní o tomto opravnom prostriedku.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 13. októbra 2011

JUDr. Martin P i o v a r t s y, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Monika Ivančíková